

Latvijas Lauksaimniecības universitāte
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE

APSTIPRINĀTA
Ekonomikas un reģionālās attīstības institūta
akadēmiskā personāla sēdē
2015. gada 18. martā

Agrārā un vides ekonomika (studiju projekts)
Agricultural and Environmental Economics (Study Project)

Jelgavā
Programma

Studiju kursa kods LLU IS reģistrā Ekon4068.

4KP (160 h). Studiju projekts. Studiju projekta vadītāja atsauksme, recenzija un aizstāvēšana pie institūta izveidotas komisijas.

Izstrādāja: **Modrīte Pelše**, Ekonomikas un reģionālās attīstības institūta profesore.

Dina Popluga, Ekonomikas un reģionālās attīstības institūta docente.

Ierobežotās izvēles kurss ESAF akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas „Ekonomika” apakšprogrammas „Agrārā un vides ekonomika” pilna un nepilna laika studentiem.

Anotācija:

Studiju projekta mērķis ir integrēt teorētisko studiju kursu laikā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetence praktiskā pētījumā par aktuāliem agrārās un vides ekonomikas jautājumiem. Studiju projekta ietvaros tiek pētīts agrārās un/vai vides ekonomikas saturs, ietilpstošās nozares, ilgtspējīgas attīstības un ekonomiskās izaugsmes kontekstā. Studiju projekts paredz agrārās un/vai vides ekonomikas problēmu apzināšanu un attīstības iespēju izpēti, izmantojot attiecīgās analīzes metodes, patstāvīgu secinājumu izdarīšanu un priekšlikumu formulēšanu, pamatojoties uz veikto pētījumu.

Annotation:

The study project aims to integrate theoretical knowledge, skills and competences gained in theoretical study courses into research on topical agricultural and environmental issues. In the study project researches content and branches of agricultural and/or environmental economics in the context of sustainable development and economic development. Study project intends to identify problems of agricultural and/or environmental economics and to explore their development possibilities by using appropriate methods of analysis, as well as to draw conclusions and formulate recommendation on the basis of research done.

Studiju kursa apgūšanas mērķis:

Studiju projekta mērķis ir integrēt teorētisko studiju kursu laikā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetence praktiskā pētījumā par aktuāliem agrārās un vides ekonomikas jautājumiem.

Studiju kursā sasniedzamie studiju rezultāti (zināšanas, prasmes un kompetences):

Pēc kursa studijām studentam būs:

- **zināšanas** par agrārās un/vai vides ekonomikas attīstības tendencēm, to nozīmi ilgtspējīgas attīstības un ekonomiskās izaugsmes veicināšanā; aktuālākajām agrārās un/vai vides ekonomikas problēmām pasaules, Eiropas Savienības un Latvijas līmenī. Kritiska izpratne par pētītās tēmas teorētiskiem pamatprincipiem un likumsakarībām; regulējošajiem tiesību aktiem; aktuālākajiem zinātnes sasniegumiem; dažādu zinātnieku un speciālistu pausto uzskatu apkopošanas un interpretēšanas būtību; kā arī izpratne par pielietotajām metodēm pētījumā izvirzīto mērķu sasniegšanai.
- **prasmes** patstāvīgi iegūt, atlasīt, sistematizēt un analizēt informāciju; veikt patstāvīgu pētījumu un izdarīt argumentētus secinājumus par pētāmo problēmu kopumā; un izstrādāt priekšlikumus situācijas uzlabošanai.
- **kompetences** – spēja teorētisko studiju kursu laikā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetence integrēt praktiskā pētījumā; spēja izdarīt patstāvīgus, argumentētus secinājumus un priekšlikumus par pētīto tēmu; prasme radīt jaunas pieejas agrārās un vides ekonomikā aktuālu problēmu risināšanai un kopēju sabiedrības attīstības mērķu īstenošanai.

Learning Outcomes (knowledge, skills and competences):

After completing the course student will have:

- **knowledge** on the development tendencies of agricultural and/or environmental economics, their role in sustainable development and economic growth; topical problems of agricultural and/or environmental economics at the global, the European Union and Latvian level. Critical understanding about studied theme's theoretical principles and regularities; legal basis; topical scientific achievements; views expressed by various scientists and specialists according to the theme; as well as understanding about methods used in order to achieve the set aim and tasks of the research.
- **skills** to independently obtain, select, systemize, and analyze information; to conduct an independent research; to draw justified conclusions on the problem in general; and to elaborate proposals for improving the situation.
- **competences** – the ability to integrate the knowledge, skills and competences gained in theoretical study courses into practical and independent research; the ability to develop independent and justified conclusions and proposals about researched topic; the ability to create new approaches for solving actual problems of agricultural and environmental economics and achieving the common social development goals.

Studiju kursa saistība ar citiem studiju kursiem: Jābūt apgūtiem sekojošiem studiju kursiem: augkopība, lopkopība, lauksaimniecības tehnoloģijas, agrārā un vides politika, atjaunojamās enerģijas ekonomika.

Patstāvīgā darba veidi un to apjoms:

Studiju projekta tēma jāizvēlas 6. semestrī. Studiju projekts jānodod 7. semestrī. Studentiem individuāli jāizstrādā studiju projekts, kura apjoms ir 30 – 35 lpp. un jā sagatavo PowerPoint prezentācija 7 – 10 min darba rezultātu prezentēšanai.

Zināšanu kontrole:

Studiju projektam jāatbilst LLU ESAF Metodisko noteikumu prasībām (<http://www.esaf.llu.lv/metodiskie-materiali>).

Studiju projekts jāiesniedz 7. semestrī, Ekonomikas un reģionālās attīstības (EKRA) institūtā noteiktā laikā, studiju darba vadītājam. Saņemot pozitīvu vērtējumu no studiju projekta vadītāja un recenzenta, students sagatavo Power Point prezentāciju. EKRA institūts sesijas laikā nozīmē datumus, kuros iespējams darbu aizstāvēt. Studiju projekta aizstāvēšana notiek pie institūta izveidotas mācībspēku komisijas. Studiju projekta vērtējumu veidos darba saturiskā daļa (novērtē studiju darba vadītājs), prezentācija un atbildes uz jautājumiem (novērtē komisija). Darbā studentiem jāietver aktuālākā informācija par zinātnes sasniegumiem, kā arī dažādu zinātnieku un speciālistu pausto viedokli pētītās tēmas kontekstā; jaunākās izmaiņas LR likumdošanā par attiecīgo tēmu; jāanalizē jaunākie ekonomiskie rādītāji (vismaz 3 gadu periodā), kas atspoguļo patreizējo situāciju Latvijā, Baltijā un Eiropas Savienībā par pētīto tēmu.

Nokavēto vai atkārtoto studiju projektu iesniegšana:

Ja saņemts nesekmīgs vērtējums – sesijas laikā darbs jāpilveido un jāaizstāv atkārtoti. Ja studiju projekts nav iesniegts noteiktajā termiņā, iesniegšana un aizstāvēšana jāaskaņo ar EKRA institūta direktori.

Programmas izvērstis saturs

I. Studiju projekta izstrādes secība:

- 1) Tēmas izvēle, tās pamatojums, pētāmās problēmas definēšana.
 - Darba tēmu studenti izvēlas patstāvīgi no institūta piedāvātā orientējošo studiju projektu tēmu saraksta 6. semestrī, pēc tam saskaņojot ar studiju projekta vadītāju, kuru nozīmē EKRA institūts, tēma institūtā tiek apstiprināta 7. semestrī. Darba tēma var būt saistīta ar agrārās un/vai vides ekonomikas satura izpēti, kādu agrārās un/vai vides ekonomikas problēmu, aktuālu jautājumu. Studentam tēmas izvēle jāpamato. Tēmas izvēle var būt saistīta ar studenta zinātniskajām vai profesionālajām interesēm, datu un literatūras pieejamību, tā var būt pamats tālākiem padziļinātiem pētījumiem bakalaura darba līmenī.
 - Pētījuma problēmas definēšana ir jebkura pētījuma sākuma pozīcija. Pētījuma problēmas definēšana ir saistīta ar pētījuma objekta un priekšmeta izvēli (skat. ESAF metodiskos noteikumus <http://www.esaf.llu.lv/metodiskie-materiali>).
- 2) Studiju projekta mērķa un uzdevumu noteikšana (pētāmā jautājuma formulēšana).
 - Pamatojoties uz temata aktualitāti, jāformulē darba mērķis – izvirzīts vai prognozēts pētījuma rezultāts. Darbā ir tikai viens mērķis un tā formulējumam jābūt pēc iespējas īsam un konkrētam, atbilstošam izvēlētajai tēmai.
 - Pētījuma struktūras un darba mērķa sasniegšanas gaitu atklāj veicamie darba uzdevumi. Uzdevumi ir noteiktas metodiskas darbības, kuras ir pakārtotas darba mērķim un atspoguļo tā sasniegšanas gaitu. Uzdevumi atspoguļo darba saturu.
- 3) Darba struktūras izveide.
 - Studentam jāizveido studiju projekta struktūra, norādot lielākās nodaļas. Katram darba uzdevumam var atbilst atsevišķa nodaļa. Rekomendējamā darba struktūra no kopējā darba apjoma ievads – 3%; darba pamatdaļa (teorētiskā – 1/3 un praktiskā – 2/3) – 93%, secinājumi priekšlikumi – 4%. Pielikumi darba apjomu neveido.

- 4) Pētījumu metožu izvēle.
 - Pētījuma metodes ir instrumenti, ar kuru palīdzību tiek īstenoti darba uzdevumi. Tāpēc darba ievadā jānorāda, kādas metodes autors konkrēti dotajā pētījumā izmantos.
- 5) Teorētiskais tēmas pamatojums.
 - Studentam jāapkopo dažādu autoru izvirzītie viedokļi par konkrēto pētāmo problēmu, sniedzot ieskatu līdzšinējā teorētiskajā izpētē, atsaucoties uz jaunākajiem publicētajiem pētījumiem par izvēlēto tēmu.
- 6) Literatūras apskats un diskusija.
 - Par pētījuma informācijas avotiem kalpo fundamentāli zinātniski pētījumi, Eiropas Savienības un Latvijas Republikas likumdošanas akti, politiskie/stratēģiskie dokumenti, speciālā un vispārējā literatūra, publikācijas starptautiski citējamos rakstu krājumos un periodikā, Eiropas Savienības un valsts statistikas dati, ministriju publicētie materiāli.
 - Studentam jāveido teorētiska diskusija, apkopojot dažādu autoru viedokļus par tēmas teorētisko materiālu un jāizsaka savs vērtējums. Jāanalizē spēkā esošā normatīvā bāze.
 - Studentam jādod sava viedokļa pamatojums.
- 7) Pētījuma veikšana.
 - Praktiskā daļa ir balstīta uz autora veikto praktisko pētījumu, kokrētās problēmas praktisko izvērtējumu un iespējamiem problēmas risināšanas variantiem.
 - Šajā daļā tiek izmantotas kvantitatīvās un kvalitatīvās sociālo zinātņu pētījumu metodes.
- 8) Statistikas datu apkopošana. Statistikas datu sistematizācija.
 - Pētījumā iegūtos rezultātus vēlams apkopot tabulās un attēlos. Statistikas datu analīzi būtu jāveic vismaz par 3 gadu periodu (iekļaujot jaunākos pieejamos datus).
- 9) Statistikas datu analīze.
 - Studentam jāizdara patstāvīgi secinājumi par apkopotajiem statistikas datiem, tajos ietvertu informāciju un konstatētajām tendencēm un likumsakarībām.
- 10) Secinājumu izstrāde.
 - Secinājumi ir darba noslēdzošā daļa. Secinājumiem jābūt tieši saistītiem ar darba mērķi un uzdevumiem. Secinājumiem jāatspoguļo svarīgākās atziņas, kas izriet no pētījuma un darba satura. Secinājumi tiek pamatoti ar svarīgiem datiem un faktiem, kas minēti darbā. Tāpat secinājumiem jāparāda autora ieguldījums konkrētās problēmas izpētē, iegūtās novitātes un praktiskā nozīme.
- 11) Priekšlikumu izstrāde.
 - Priekšlikumiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem. Priekšlikums nevar būt citāts no citu autoru darbiem. Priekšlikumam jābūt pamatotam un adresētam konkrētam realizētajam praksē.
- 12) Izmantotās literatūras saraksta izveide.
 - Izmantotās literatūras sarakstu noformē atbilstoši ESAF metodisko noteikumu prasībām.
 - Izmantotā literatūra ir visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījums, uz kuru ir atsauces darbā.
- 13) Pielikumu apkopošana.
 - Pielikumi darba apjomu neveido.

- Pielikumos pievieno dokumentus un informatīvos datus, ja tie ir pārāk apjomīgi, lai tiktu iekļauti pamattekstā.
 - Pielikumus nummurē un tiem tekstā tiek veidotas atsauces.
- 14) Darba tehniskā noformēšana.
- Darba tehniskā noformēšanā jāizmanto ESAF izstrādātie Metodiskie noteikumi (skat. <http://www.esaf.llu.lv/metodiskie-materiali>).
- 15) Studiju projekta iesniegšana.
- Projekts jāiesniedz drukātā (A4) formātā studiju projekta vadītājam EKRA institūta noteiktā laikā.
 - Uz titullapas jābūt autora un darba vadītāja parakstam.
- 16) Studiju projekta aizstāvēšana, diskusija.
- Studiju projekta aizstāvēšana notiek pie EKRA institūta izveidotas mācībspēku komisijas.
 - Studiju projekta aizstāvēšanai jā sagatavo PowerPoint prezentācija, kuras apjoms ir no 7 – 10 min.
 - Prezentācija ietver darba mērķi, uzdevumus, tēmas aktualitāti un darba gaitā konstatētos būtiskākos pētījuma rezultātus, kā arī secinājumus un priekšlikumus.
 - Pēc prezentācijas autors atbild uz komisijas uzdotajiem jautājumiem.
- 17) Studiju projekta novērtējums.
- Studiju projekts tiek novērtēts 10 ballu sistēmā.
 - Studiju projekts aizstāvēts, ja visi komisijas locekļi devuši sekmīgu darba vērtējumu.
 - Ja saņemts nesekmīgs vērtējums – institūta noteiktā laikā darbs jāpilveido un jāaizstāv atkārtoti.

II Orientējošas studiju projekta tēmas

1. Lauksaimniecības ekonomisko rādītāju izpēte.
2. Lauksaimniecības attīstības iespēju izvērtējums.
3. Jaunāko attīstības tendenču analīze augkopības/lopkopības nozarē/X apakšnozarē.
4. Jaunāko lauksaimniecības tehnoloģiju ekonomiskais izvērtējums.
5. Biotehnoloģiju izvērtējums X uzņēmumā/ lauku saimniecībā.
6. Videi draudzīga un ilgtspējīgas augkopības/lopkopības attīstības iespējas.
7. Lauksaimniecības un vides mijiedarbības izvērtējums.
8. Lauksaimnieciskas izcelsmes resursu efektīvas izmantošanas iespējas un problēmas.
9. Enerģijas ražošana no lauksaimnieciskas izcelsmes biomasas.
10. Ilgtspējīga atjaunojamās enerģijas ražošanas.
11. Bioloģiskās lauksaimniecības attīstības izvērtējums.
12. Ģenētiski modificēto organismu (ĢMO) izmantošanas izvērtējums Latvijas lauksaimniecībā.
13. Netradicionālās lauksaimniecības izvērtējums ilgtspējīgas attīstības kontekstā.

14. Ilgtspējīgas attīstības indikatoru izvērtējums.
15. Atkritumu apsaimniekošana Latvijā – attīstības iespējas un problēmas.
16. Bioekonomikas attīstības iespējas Latvijā.
17. Bioekonomiku veidojošo nozaru tirgus attīstība.
18. Ekoloģisko ciematu izveidošanas iespējas un nozīme lauku reģionu attīstībā.
19. Latvijas bioresursu izvērtējums un to izmantošanas veicināšanas iespējas.
20. Ilgtspējīgas pārtikas ražošanas politikas analīze Eiropas Savienībā/Baltijas valstīs/Latvijā.
21. Inovācijas lauksaimniecībā/augkopībā/lopkopībā/X apakšnozarē.
22. Inovācijas barības ražošanā.
23. Inovācijas atjaunojamās enerģijas ražošanā.
24. Lauksaimniecības loma siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (SEG) emisiju samazināšanā.
25. Mežsaimniecības loma siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (SEG) emisiju samazināšanā.
26. Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (SEG) samazināšanas pasākumi lauksaimniecībā/augkopībā/lopkopībā.
27. Vērtības ķēdes izpēte Latvijas lauksaimniecībā.
28. Kooperācijas attīstības tendences Latvijas lauksaimniecībā.
29. Dabas resursu izmantošanas iespēju izvērtējums/ ekonomiskais pamatojums.

Mācību un metodiskās literatūras saraksts

Pamatliteratūra:

1. Ābeliņa A. *Inovācija – XXI gadsimta fenomens*. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2008. 152 lpp.
2. *Agriculture and Development*. Edited by G. Kochendörfer–Lucius and B. Pleskovic. Washington: The World Bank, 2008. 234 p. (Berlin Workshop Series 2008)
3. *Atjaunojamā enerģija un tās efektīva izmantošana Latvijā*: Monogrāfija. Jelgava: LLU, 2012. 392 lpp.
4. *Atkritumu saimniecība*. Rīga: Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija, 2007. 133 lpp.
5. Atstāja Dz., Dimante Dž., Brīvers I. u.c. *Vide un ekonomika*: Monogrāfija. Rīga: LU, 2011. 256 lpp.
6. *Bioloģiski sadalāmo atkritumu apsaimniekošana*. Rīga: Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija, [b.g]. 102 lpp.
7. Boļšakovs S. *Inovatīvā darbība Latvijā*. Rīga: Jumava, 2008. 323 lpp.
8. Boruks A. *Dabas apstākļi un to ietekme uz agrovidi Latvijā*: Ar Ī. Vītolas un A. Boruka nodaļu par zemes klasifikāciju lauksaimniecības vajadzībām. Rīga: LR VZD, 2004. 166 lpp.
9. Čekstere A., Smirnova O. *Vides un ilgtspējīgas attīstības mācīšanās rokasgrāmata studentiem*. Rīga: LU, 2011. 115 lpp.
10. Dimza V. *Inovācijas pasaulē, Eiropā, Latvijā*. Rīga: LZA EI, 2003. 206 lpp.
11. *Ekosistēmu pakalpojumi lauksaimniecībā*. Ozolnieki: Igaunijas Dabas fonds; Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, 2011. 20 lpp.

12. *Environment and Sustainable Development*. Edited by M. Kļaviņš, W. L. Filho and J. Zaļoksnis. Rīga: Academic Press of University of Latvia, 2010. 300 p.
13. Field B. C. *Environmental Economics. An Introduction*. – 2nd ed. Singapore: The McGraw-Hill companies, Inc., 1997. 490 p.
14. *Food, Agriculture and the Environment: Economic Issues*. Ed. by E. Defrancesco, L. Galletto, M. Thiene. Milano: Franco Angeli, 2010. 542 p.
15. *Global Development of Organic Agriculture: Challenges and Prospects*. By N. Halberg, H. F. Alrøe, M. T. Knudsen, E. S. Kristensen. Oxfordshire: CABI Publishing, 2006. 377 p.
16. *Inovācijas un Latvijas tautsaimniecība*. E. Zelgalvis, L. Melece, S. Jēkabsons u.c. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2011. 168 lpp.
17. Kristapsone S. *Zinātniskā pētniecība studiju procesā: Mācību grāmata augstskolu sociālo zinātņu studiju programmu studentiem*. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2008. 352 lpp. [Uzņēmējdarbības bibliotēka 54]
18. Krūzs K. *Dabas un otrreizējo resursu izmantošana*. Mācību līdzeklis. Rīga: Izglītības soļi, 2003. 131 lpp.
19. Kula E. *Economics of Natural Resources, the Environment and Policies*. – 2nd ed. London: Chapman&Hall, 1994. 377 p.
20. *Lauksaimniecība: Dažādas saimniekošanas metodes*. Ozolnieki: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, 2011. 24 lpp.
21. *Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstība Latvijā, tās ieguldījums un nepieciešamība Latvijas lauksaimniecības attīstībā*. Rīga LR Zemkopības min., 2005. 14 lpp.
22. *Lauksaimniecības un pārtikas risku vadīšana*: Monogrāfija. Galv. red. P. Rivža. Jelgava: LLU, PVD, RTU MIK, 2007. 544 lpp.
23. Lesser J. A., Dodds D. E., Zerbe R. O. *Environmental Economics and Policy*. New York: Addison – Wesley Educational Publishers Inc., 1997. 751 p. (8 eks.)
24. *Managing the Environment: The Greening of European Business*. London: Business International, 1990. 209 s.: il.
25. *Meža apsaimniekošana klimata izmaiņu kontekstā*. Rīga: LR Zemkopības ministrija, [b. g.]. 34 lpp.
26. *Nordic – Baltic – Belarus solutions in farming for biodiversity*. Ed. by Jānis Reihmanis. Rīga: Latvian Fund for Nature (Latvijas Dabas fonds), 2011. 164 lpp.
27. Noviks G. *Ekotehnoloģijas pamati / Rēzeknes augstskola*. Rīga: Poligrāfists, 2002. 243 lpp.
28. Pearce D. W., Turner R. K. *Economics of Natural resources and the environment*. New York: Harvester Wheat sheaf, 1990. 378 p. (1 eks.)
29. Pelše M., Naglis-Liepa K., Striķis V., Leikučs J. *Atjaunojamās enerģijas izmantošanas ekonomiskais izvērtējums ilgtspējīgas attīstības kontekstā*. Jelgava: LLU, 2012. 85 lpp.: il.
30. Perman R., Ma Y., McGilvray J. *Natural Resource and Environmental Economics*. London, Addison Wesley Longman Limited, 1996. 396 p. (1 eks.)
31. *Pētījumu metodes ekonomikā un biznesā: Mācību līdzeklis Ekonomikas un Vadības fakultāšu studentiem / Sast. V. Kozlinskis*. Jelgava: *Dizains poligrāfija*, 2005. 97 lpp.
32. Radžele-Šulce A., Krieviņa A., Siliņa L. *Agrārā sfēra un tās galveno nozaru attīstība Latvijā*: zinātniska monogrāfija. Jelgava: LLU, 2012. 204. lpp.: il.
33. *Renewable Energy and Energy Efficiency: Proceedings of the International Scientific Conference*. Jelgava: Latvia University of Agriculture, 2012. 256 p.
34. *Renewable Energy Resources, Production and Technologies*. Coordinators: C. Hera, V. Hoffmann, B. Rivža: Proceedings of the 5th UEAA General Assembly and the Associated Workshop, Riga, Latvia, 28-31 May 2008. Riga: Zinātne, 2008. 192 p.

35. *Resursu patēriņa novērtējums*. Rīga: LRVM Latvijas Vides aģentūra, 2004. 92 lpp.
36. *Riski lauksaimniecībā un privātajā mežsaimniecībā*: Monogrāfija. Sast. K. Špoģis. Jelgava: LLU, RTU, 2005. 657 lpp.
37. Rubene Z. *Kritiskā domāšana studiju procesā*: Otrais papildinātais izdevums. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2008. 215 lpp.
38. Ruško J. *Lauksaimnieku kopdarbība Latvijā*. Rīga: SIA BAF, 2000. 71 lpp.
39. Strīķis V., Kalniņš A. u.c. *Enerģētisko lauksaimniecības augu saimnieciski-ekonomiskais vērtējums*. Sast. V. Strīķis. Jelgava: LLU, 2010. 51 lpp.
40. Tietenberg T. *Environmental and Natural Resource Economics*. – 3rd ed. New York: Harper Collins Publishers, 1992. 678 p. (1 eks.)
41. *Vide un ilgtspējīga attīstība*. M. Kļaviņa un J. Zaļoksna red. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2010. 334 lpp.
42. Wyrick T. L. *The Economist's Handbook: A Research and Writing Guide*. Minneapolis / St. Paul: West Publishing Company, 1994. 400 p. (5 eks.)
43. Žuka R. *Netradicionālās lauksaimniecības nozares*: Mācību līdzeklis. 2004. 40 lpp.
44. Гусаков В. Г., Дереза Е. И. *Аграрная экономика: термины и понятия: энциклопедический справочник*. Минск: Белорусская наука, 2008. 576 с.
45. Цеддиес Ю., Райш Э., Угаров А.А. *Экономика сельскохозяйственных предприятий*. Москва: МСХА, 2000. 399 с.

Papildliteratūra:

1. Dienas Bizness
2. Kapitāls
3. Latvijas Statistikas gadagrāmata
4. Vides Vēstis

Interneta resursi:

1. www.zm.gov.lv
2. www.em.gov.lv
3. www.varam.gov.lv
4. www.csb.lv
5. www.nozare.lv
6. www.likumi.lv
7. <http://ec.europa.eu/eurostat>
8. <http://eur-lex.europa.eu/>
9. www.raim.gov.lv

Informācija par programmas izstrādāšanu, izvērtēšanu un saskaņošanu

Programmu izstrādāja: EKRA institūta prof., Dr.oec. Modrīte Pelše _____
 _____._____.2015.

EKRA institūta doc., Dr.oec. Dina Popluga _____
 _____._____.2015.

Saskaņots:

EKRA institūta direktore Dr.oec., prof. Modrīte Pelše _____

____.____.2015.

ESAF bakalaura studiju Metodiskās komisijas vadītāja

Dr.oec., prof. A. Dobele _____

ESAF dekāne Dr.oec., prof. A. Zvirbule – Bērziņa _____

____.____.2015.

Popluga, 63021041

Peļše, 63021041